

Chiêm được thương trường tức là
nắm vận - mang nước nhà trong tay.
Các nhà thương gia ta nên nhơn cơ hội
này mà khuyên khích đồng chí nhau
lên chặng ?

Cuộc buôn-bán ở xứ mình

HUẾ - KIỀU HÌNH NHƯ muôn mặt tìn-dụng ĐỐI VỚI NGƯỜI PHÁP

Sự làm sờ chử Tây sé thiệt-hành

Làm nay cuộc buôn bán ở
xứ mình, nói rộng ra, là
cái quyền kinh-te, cái then
tiền, cái nắm trong tay
các nhà đại thương Pháp, rồi
thứ đến thi trong tay các nhà
buôn Huế-kiều, còn người An-
nam mình, tuy rằng cũng có
nhều tay cù phủ, song kẽ ra
trong thị trường xứ này thi bỗ
nhu lực có thể lực chi cả.

Thật vậy, nhà giàu Annam
ta dồn cõi nhiều tiền nhiều lúa
mấy đì nữa, là cái ván-mạng của
đông tiền cũng không khỏi ở
tay các nhà buôn của người Pháp,
và cái ván-mạng hót lúa cũng
lọt vào tay các anh chủ nhà
máy gao Huế-kiều, tự họ muốn
mở buôn bẽ bẽ cũng chẳng.

Sở dĩ như vậy là tại Annam
ta mảng lo việc cây cay ở chốn
thôn quê, chưa có mấy người
ra cạnh tranh trong trường buôn
ban; rồi trong sự buôn bán ở
xứ này phò mặc cho người Tây
với người Khách họ dám đương
hết với nhau.

Nhưng vì chưa quen trong sự
buôn bán nên đối với các nhà
buôn Pháp, người mình đã
không có tin-dụng cho bằng
người Annam. Ngày là vở đóng
tiền phần bạc, vở giao-dịch,
người Pháp có ý tìm cây Hué-
kiều hơn Annam, cũng như do
máy cái thế lực các chủ trong sự
buôn bán trên nền thịnh-vượng
kém người Tây không mấy chút.

Nhiều nhà buôn Khách ở đây
buôn với các hàng Tây, có thể
để thiếu đến năm ba bục vạn mà
không cần phải có cửa hàng
giá bét, vì họ tin nhau là được.
Lại trong các hàng Tây, cái
địa-vị mài-bản (Compradore)
thì nào cũng về mấy người
Khách-trú vì họ nói rằng Khách-
trú đã thạo việc mà lại bằng
chắc đòn binh. Số đó đã tham
ra một cái nèn-nèp trong điều
buôn bán xứ này lâu rồi, may
cực nám nay.

Nếu cái hiện-tượng cũ như
vày mãi, mà không bay đổi chút
nào, thì là-lết Annam ta cũng
có một ngày kia đứng giữa mà
chịu chết.

Bắt đầu từ đây, chúng như
cái hiện-tượng ấy nó đã muốn
thay đổi. Chúng tôi ngó thấy
tự-nhiên cái nền tin-dụng của
nhà buôn Khách y chừng không
được vắng-chắc bằng trước nay,
và nhà buôn Pháp vì đó mà
cũng có ý dựt minh, sao lòng
bối-ngo.

Áy là trong mấy tháng nay
có nhiều nhà buôn Khách, nhốt
là các nhà máy gao, thính linh
võ nợ, nhiều thi đấu nhường
trăm vạn, ít thi đấu đến mấy
chục vạn. Họ đã vỡ nợ thi đấu
cho ai? Thương-thầy ta Huế-
kiều nói rằng vậy, họ có vỡ nợ
thì chờ người đồng bang họ
với nhau thế nào họ cảng trang
trái cho xong, mà có động lật
là chỉ động ở các nhà buôn
Tây mà thôi. Bởi vậy trong độ
này, đâu chẳng thi đấu năm đến
nay, có nhiều hàng Tây vì mấy
chủ Khách khinh廉 tên mà bị
liên luy cũng không ít; kẻ mất
đôi bách-sa, người mất một
vài chục vạn.

Sự rủ ro đó làm cho hai đảng
chênh-mảng với nhau, mấy ông
ngày hôm kia thi người ta bắt
10 người về vu Việt-nam Quốc
Dân Đảng nha.

Tại sao vậy?

Bắt lao động và học-sanh

Chiều 21 Novembre, không
biết vì có chi mà lính đến hàng
Giang-thánh & Thị-Nghé mà
bắt anh thợ người tên Nguyễn-
văn-Nữ, mới được 15 tuổi.

Rồi dân Nữ về nhà mẹ là bà
Đinh thị Trước & Govap mà
khám xác cùng kiểm không có
tan xác chi cả.

Chúng tôi bôm qua lại được
tư của một người học sinh
cho hay rằng ở trường trung học
Pétrus Ký có vài ba anh em
thanh-nien bị bắt.

Cha mẹ của chúng nó lấy làm
lo-sợ không bít con cháu mình
phải bị tội tình chí.

Thế thi trong mấy tháng
này có đủ hạng người dân ông
cả dân bà trong xã hội ta đồng
bị nhốt khám. Nghỉ cứ bắt Bát
rồi tha. Tha rồi bắt. Chúng nào
mới hết?

Có theo như lời báo *Impartial*
ngày hôm kia thi người ta bắt
10 người về vu Việt-nam Quốc
Dân Đảng nha.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Cần gì đèn điện

Trước kia thành-phố Saigon có
ra một lời nghị: hè qua 12 giờ đêm
thì xe hơi không được bôp ken.

Lum vay cõi để cho dân sự Saigon
giúp giắc.

Có lý nào để cho mấy ông ngồi
xe chơi đêm làm rầy phả giác ngã
của người ta mà thử thử là giặc
ngã của mấy anh em anh-dong,

Suốt ngay anh em phải làm việc
cực nhọc mà tôi không được ngã
thì chịu doi sao thâu?

Nhưng cầm xe bôp ken thi làm
sao cho mấy anh cảm thấy bánh
nhẹ mà tránh nhau được?

Mà người di bộ cũng sợ phải
rủi ro là khac.

Vì muốn tiện cho hai bên nên lời
nghỉ kia buộc xe hơi nào cũng
phải dùng đèn điện thật sáng, xe
đèn ngã tu phải di chậm và rời
ren ra xa lui tất nhiên người ta
thay ma tranh.

Tiến xá kỵ, hậu xá bì là lè
thương, thế mà thành-phố Saigon
lại quên đi cho nên mấy cái xe
thay chay đèn không có đèn điện
chỉ thấp hai ngọn đèn dù lò mò do
thoi.

Số nói gi, xe của xá-lay mà cậu
linh nau dam phat.

Khi nhóm nom qua đây, có một
ong ngay vien ta dem cau chuyen
do ra nói ong xá Ngai huu se buoc
xe thay phai co deu roi nua may
xe khác.

Bàu do lán-viet có di nghe may
ong ngay cái.

Tán-viet ác lâm, chí chí Tân-viet
được quyền nói int Tân-viet
sẽ trả lời với ong ngay kia rằng
may cai xe thay cung can gi co den.

Sao vay?

— Hè no chay tới ngay lu nang thi
ở ngã ta kia người ta liền biết.

Sao vay?

— Ái đe di... so khuya Yai-ro.

TÂN-VIỆT

C. S. A. di Trung, Bắc
Chim Yên toàn thang
ở Tourane

Sớm mai hôm qua chúng tôi
được giấy thép bôp anh em C.
A. ngày 22 Novembre ở Tourane
đến nh vñ vñ vñ:

Khi đến Tourane, thi Mr
Giao rủi bị trặc tay, nên dê
cho Mr Yên thay thế. Hội « xet »
lang-sa ở đê đồng long với hội
exia Annam tiếp rước rót vui
và tò chuc hai ngày chơi,
được nhiều đồng bào đến co
nó.

Ngày thứ sáu Chim đánh với
Thuối, ăn Thuối không khô
trong hai bàn 6/1 và 6/0.

Cach chơi của M. thuối là
danh dưới sân theo banh, đê
Chim lên lưới giết chết banh ch.
Đánh đổi Chim-Yen thắng Thuối
Hoa 6/1 6/0.

M. Yên đứng trên lưới, chỉ dê
một mình Mr Chim ở dưới bao
cá sán, trô tài cho công chúng
xem. Dành đặc chiếc thi Chim
thắng Hoa 6/0.

Mấy hứa hứa có quan Công-sử
Tourane đến dự kiến nra, a
Thổ là từ Nhastrang Qui-nhon,
ra đến Tourane, Chim Giao chưa
co tay đổi thủ. Còn ở Huế? Sau
này sẽ rõ.

Vụ quật lá-g Vinh Cơ

Hai ngườ'i i thủ pham
khởi bị trảm quyết

Nghe nói rằng hai người thủ
pham trong vụ quật-lặng Vinh
Cơ, Nam-Trìu đã kết án trảm
quyet, bấy lâu nay giam ở Tháp
phô để chờ ngày hành hình,
mỗi rồi được tin hay rằng
Chánh-phủ Bảo-Hộ đã cải giám
ra án khô-sai chung thân và đã
đưa ra Lao-Báo rồi. Tin này làm
cho những người Hoàng-phái &
Hué rất lấy làm thất vọng và họ
trong chí cũng sô có một cuộc
trảm quyết đã bão cát hòn quật

lặng ồ và đã sali giới-tuong lai
khỏi, ông đã yêu nhau.

THÂN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm:
DIEP-VÂN-KÝTòa-báo:
Góc đường Filippini và Espagne
GIÁT THỂ MỎI: 324Chủ-bút:
NGUYỄN-“AN-BA

Ngó ra nước ngoài

DEPT LEGAL
+ INCOGNITO
Nº 122/01

NUÓC ĂN - ĐÔ SẼ ĐƯỢC TỰ TRÍ CHẶNG ?

thuộc địa có hơi thay đổi ít
nhieu, coi việc ông Lord Loyd
phai từ chức thủ-lãnh nước Ai-
cập thi đủ biết. Cứ theo lời tờ
báo Đức *Herliner Tageblatt* bây
giờ đương sai người di diệu tra
ở Án-đô, thi ông Gandhi
có lè tin chánh-phủ lao động
nhieu hon chánh-phủ thủ cựu.

Nhung ông sáu hàng Nội các Mac
Donald mac lò sáu, đặt việc nội
trị dương rồi lung tung mà
buộc mình đe ván dẽ Án-đô
lai sau rõ.

Dùi có đe lai sau di nữa, ông
Mac Donald không làm sao mà
nuôi tài nòi của mình ở trước
mặt hội Vạn-Quốc vua rõ:

« Chúng ta phải cho các quốc
gia ấy sự tin-niệm trong sự điều
định-của họ, sự tin-niệm trong
cách giải quyết

Qua ngày sau, ông phò-bi
trưởng Boutoux cũng xin cáo
thoát luon

thay chay đèn không rõ ràng
còn phái có cả nhà thương-gia
cô lòng tin-niệm minh bết moi
cô quyền lực mà đóm đuong
công việc nặng nề của mình.

Qua ngày sau, ông phò-bi
trưởng Boutoux cũng xin cáo
thoát luon

thay chay đèn không rõ ràng
còn phái có cả nhà thương-gia
cô lòng tin-niệm minh bết moi
cô quyền lực mà đóm đuong
công việc nặng nề của mình.

Ngày 21 Juillet, tai Londres,
ông Wedgwood Benn, phò
thuong-thu ó bộ thuộc dia vñ
Án-đô tuyên bố với ban ủy-vien
trung-tuong Án-đô, bên phia
đàn bò-quốc trong phái-bi
Simon, rằng Chánh-phủ nước
Anh dương sáu-soan cho nước
Án một cái ché-dó lập-quốc
đe coi. (constitution honorable)

Thi thi trước sau gi, Chánh-
phủ Anh không chay trón dâu
được nữa, mà chảng giữ lời hứa
minh. Nhưng xet lại cho kí
chánh-sách ngoai giao của Nội-
Các lao-dòng mây tháng nay thi
chưa chay họ chịu giải quyết
lâm, nên phái bô Simon hết súc
trinh-trọng điều tra, giũ từ lời
nói, từ việc làm của minh thiệt
là bì môt khong cho người
người hay biết chi chi cõ. Cùi
năm nay hay là đầu năm 1930,
thi cái-tri trình của phái bô Simon
sẽ đe lè Chánh-phủ Anh xét
đoán.

Tờ trình này theo hén nòi ?
Đó là một câu hỏi minh khó trả
lời lâm, mà người Án-đô nhứt
quyet buoc người Anh phải có
câu trả lời minh bạch không
rõ ràng kinh-te ở Anh quoc bay
gi, thi quen lợi kinh-te nước

Án-đô không khi nhò lán bước
được quyền lợi kinh-te nước
Anh như theo ý ông Gandhi
muốn.

Vi-the Quốc hội nước Án-đô
(Congrès Indien) là cơ quan
đảng-tự-tri đe lò cách hành động,
và đặt vñ chương trình, dâ cù
ông Mahatma Gandhi làm Hồi
trưởng. Tới tháng Décembre
này thi Quốc hội mới nhò
nhau lại, nhung bón trai
sự, do ông Motilal Nehru làm
đầu, bay giờ dương lò - chí
Án-đô, và lựa chọn người tinh
nguyên đe dự phân trong cuộc
biểu-tinh sắp đến đây. Nếu đến
ngày 31 Décembre, mà nước Án-
đô không được tự-tri thi cái
phong-trào bát-công-tắc bắt
đầu nhò lại, đe môt lựu với
việc bài-tri hàng vñ ngoại-quốc
lưu nhò trong nước, và sự
chóng-chết vñ đe ở Lancashire
(Anh) ra ngoai đường mà thiêu
đốt sạch.

Ngon cõi dắc-thắng sê vñ tay
ai? Bài khai-ca, ai người hát
trước?

Tù-khi chánh-phủ lao-dòng
lên râm quyền lời giờ, đường
như thái độ của minh đối với

Truong-phai-Khu

Cứ như tin ở Hướng-Cảng
ngày 21 Novembre, thi linh binh
thật đáng lo sợ lâm. Bình Quảng-
Tây đương kéo đến Quảng-Dông
mà mong hiệp với Truong-phai-
Khué mà đánh với nhau một
lần. Bình Quảng-Tây đánh lây
Ngo-Châu rồi, không biết một
mình Trần-minh-Khu, la-tuong
giao-huân thành Quảng-Dông
đương cự nỗi chông?

Đường xe lửa từ Quảng-Dông
đến Hòn khô đều bị bắt đê
chỗ binh lính.

Truong-giò - Thach ở Nam
kinh chỉ gởi hai đạo binh đến
tiếp cùi mà thôi. Còn Phùng-
ngoc-loc dâu?

Người ta có ý coi mấy ngày
rày không thấy nói đến tên
Phùng ở trên mặt các báo-tàu.
Phùng đê chò nò không ai biết.
Đó là một chò dâng lòn tên
tự sự kia thi: « Đò tò hòi lại
cha tôi xem ; đò tò hòi lại
lòi » tôi xem ; không biết cha
lòi có chò vñ không ? Không
biết chò tòi có báng lòng vñ
không ?, ngoài ra những câu
khác nra. Đây là lòn-tòng lòn.

Nghỉ lại nòng nỗi em
ta thuở trước mà tòi lòng
cho phao-gi. Ông Cung-tai cung
mât, cung-tam cung-tri, mà
cung-vien môt môt đều đeo đe
đe ông, thi hòi ra chò em

An-đô có phao-sự an-đô,
chò em cõi phao-sự chò em, ai
cung eo môt phao-sự cõi đuong
thang cõi chua duoc tot, cõi
giá môt lòn-tòng lòn.

Tòi trình này theo hén nòi ?
Đó là một câu hỏi minh khó trả
lời lâm, mà người Án-đô nhứt
quyet buoc người Anh phải có
câu trả lời minh bạch không
rõ ràng kinh-te ở Anh quoc bay
gi, thi quen lợi kinh-te nước

Án-đô không khi nhò lán bước
được quyền lợi kinh-te nước

Anh như theo ý ông Gandhi
muốn.

Con đường ấy là

con đường tự do độc lập (Self-
Governing Dominion) đứng
ngang hàng với các thuộc dia
Anh là Irlande, Canada, Australie

Afrique du Sud, Nouvelle-Zé-
lande, Terre Neuve.

Vì the Quốc hội nước Án-đô
(Congrès Indien) là cơ quan
đảng-tự-tri đe lò cách hành động,
và đặt vñ chương trình, dâ cù
ông Mahatma Gandhi làm H

Mạnh nhì khoa học cơ khí
Nước Đức sửa soạn
lâm một chiếc
khinh-khi cầu lòn
hơn chiếc
Graf - Zeppelin nữa

Tù khí chiếc khinh-khi cầu Graf Zeppelin bay cùng hoàn-cầu đều được kết quả rực mày-máng rồi, thi cái vẫn-dẽ hàng không lại ráng trong một năm nay, ở Java máy bay đi 2.350 chuyến, chở 14.000 người bộ hành, và chở hơn 210.000 kg. đồ vật. Trải qua bến thủy 435 km.

Cái tháng Novembre thi có máy bay di tuốc qua mầu quắc, Hoa Lang nứa. Ngày di khói từ Java diub đến 29 Novembre và 13 Decembre. Máy bay di trong 2 ngày đó phái ghe Sumatra 2 lần, không phải một lần như trước đây. Nên chỉ mất 3 ngày mới đến kinh-dô nước Xiêm.

Từ Batavia (kinh-dô Java) đến Amsterdam (kinh-dô Hoa-Lang) máy bay di có mười một ngày.

Chuyện bay

Con hạc của ông Y-Công nước Đức

Ông Y-Công là vua nước Vé vè đời Xuân-thu. Ông có tánh trá bạc. Thường thường nước hạc cho ăn lương bỗng như các quan, lại được di xe biến (xe quan dai phu) nữa, rất hực yêu chuộng; con dan trong nước thi doi kad thê nao, ông cũng không dè long den. Vì vậy nên dân trong nước đều có lòng bất bình. Sau có giặc Mọi địch tới đánh, vua hả lệnh chiêu dân ra ngự giặc. Dân đều nói rằng: Xin nhà vua sai sứ Hạc, bởi vì Hạc có ăn lọc, có ngồi thử, con dân chúng tôi doi làm, ra ngự giặc sao nói? (Sứ bạc, hực thiệt nứu lộc vị, ngo yên nang chiên) Vịn nên nước Vé phải Mọi địch diệt mất (Vé vi địch só diệt).

Áy đó, lúc bình thời thi yêu chuộng những bọn vò dung vè gãy oán cho dân, ma đến khi có biến cố thi lây dân làm thoát đờ đầu, thành tên đất nước.

Tưởng cũng một cái gương về sự yêu ghét trái lè vè.

T. D.

Ai mắt

Một cái giây thuở thân tên là Nguyễn Văn Đăng ở làng Phước Thành, huy Bentre, Namky.

Một cái giây cũn cước tên Nguyễn Trung Hải, tỉnh Kiên An Bắc Ký.

Vậy ai có là hai người mắt giàn bỗng mang ấy nên đến tại lão quán Thanh Chung mà lẩy lại.

Từ Java qua Hòa Lang chỉ có 11 ngày

Chúng tôi trước có nói cuoca hàng không & thuộc địa Jaye phát đạt là đường nào: xin nhắc lại rằng trong một năm nay, ở Java máy bay đi 2.350 chuyến, chở 14.000 người bộ hành, và chở hơn 210.000 kg. đồ vật. Trải qua bến thủy 435 km.

Cái tháng Novembre thi có máy bay di tuốc qua mầu quắc, Hoa Lang nứa. Ngày di khói từ Java diub đến 29 Novembre và 13 Decembre. Máy bay di trong 2 ngày đó phái ghe Sumatra 2 lần, không phải một lần như trước đây. Nên chỉ mất 3 ngày mới đến kinh-dô nước Xiêm.

Từ Batavia (kinh-dô Java) đến Amsterdam (kinh-dô Hoa-Lang) máy bay di có mười một ngày.

Chuyện bay

Con hạc của ông Y-Công nước Đức

Ông Y-Công là vua nước Vé vè đời Xuân-thu. Ông có tánh trá bạc. Thường thường nước hạc cho ăn lương bỗng như các quan, lại được di xe biến (xe quan dai phu) nữa, rất hực yêu chuộng; con dan trong nước thi doi kad thê nao, ông cũng không dè long den. Vì vậy nên dân trong nước đều có lòng bất bình. Sau có giặc Mọi địch tới đánh, vua hả lệnh chiêu dân ra ngự giặc. Dân đều nói rằng: Xin nhà vua sai sứ Hạc, bởi vì Hạc có ăn lọc, có ngồi thử, con dân chúng tôi doi làm, ra ngự giặc sao nói? (Sứ bạc, hực thiệt nứu lộc vị, ngo yên nang chiên) Vịn nên nước Vé phải Mọi địch diệt mất (Vé vi địch só diệt).

Áy đó, lúc bình thời thi yêu chuộng những bọn vò dung vè gãy oán cho dân, ma đến khi có biến cố thi lây dân làm thoát đờ đầu, thành tên đất nước.

Tưởng cũng một cái gương về sự yêu ghét trái lè vè.

T. D.

Chưa dirt Hương thè

Séc xuất ban. Xin chư đọc giả có lòng hỏi dân nâng đợi sẽ được vui lòng.

Sau hời khó nhọc

Costes và Bellonte về Pháp đượ'c thiên hạ tiếc rướ'c trọng thê lám

Quan Thượng th' bộ Hàng không non danh nước Pháp m' khen tặng 2 v' phi-công

Paris 22 Novembre. — Ngày hôm qua người ta vừa lấy làm là vui mừng mà hay phi-công Costes đến Athènes, vì từ bay khói Karachi rồi, thi không

phi công người định ghé lại Alep để bay ngay thử từ Alep đến Paris, nhưng bị một trận bão thổi trên vùng Corfore rất mạnh-hao, nên phi công phải buoc minh ba xuong Athènes rồi nhứt định cho gánh hát Trưởng-xuân này là khá lầm.

— Người ta thì vui, còn theo ý anh thì sao?

Mấy người nào không xem thấy tan mệt, người ta lấy ý mà đoán thi mới chí. Bieng phản tội thi tôi vè lồng ho câu này:

Trưởng lão thư thanh lao, hơi rung chung vui người hào biến.

Xuân hoa mầu diem chung, non đỡi mơi tích ngon xưa.

Tôi không tin, có gánh hát nào mới ra đời mà khả quâ như vậy chăng?

Không tin thi di coi khac biết.

— Ở, thấy rõi hấy tin.

— Au revoir, буди ngū quâ...

Mỹ-thuật nước nhà

Thay roi hây tin

— Ưa anh, anh di đâu đó?
Đi coi hát vè,
Thôi mà, anh này giài-ngo-ngo hoai.

Giai-ngo-ngo gi, người ta coi hát thi nói coi hát chờ giài-ngo-ngo gi.

Anh mà mắng dời lại di coi hát, anh cho các gánh hát kim thời phần nhiều dột tuồng si tình đặc biệt.

— Chính vì chđ đặc biệt của gánh hát này, là tuồng lèp đều chđ trong vè xâ hội giao duoc nén tôi mới di coi.

— Vày anh di coi hát giây đầu nào?

— Ngày này.

— Gánh hát này mới ra mà bay ho gi?

— Đó cũng lèi vè, mà hôm qua đây 2 người cãi nhau rất đờ dời. Người kia chia xiêm xem mà cũng đã quâ quyết như anh vậy; con người nòi xiêm rời nén nhứt định cho gánh hát

Trưởng-xuân này là khá lầm.

— Người ta thì vui, còn theo ý anh thì sao?

Mấy người nào không xem thấy tan mệt, người ta lấy ý mà đoán thi mới chí. Bieng phản

tội thi tôi vè lồng ho câu này:

Trưởng lão thư thanh lao, hơi rung chung vui người hào biến.

Xuân hoa mầu diem chung, non đỡi mơi tích ngon xưa.

Tôi không tin, có gánh hát

não mới ra đời mà khả quâ như vậy chăng?

Không tin thi di coi khac biết.

— Ở, thấy rõi hấy tin.

— Au revoir, буди ngū quâ...

HOÀNG-PHẬT

Phòng biện sự và khán luat

23 rue Flippini 23

Tại góc đường Espagne và filippini nghĩa là chung với bão quan Than-Chung có một ông luật khoa cù nhau chuyên về việc kiện thưa. Vậy ai có việc kiện tòa, nên lại hỏi ông. Người hét lồng chỉ bảo, và làm đơn từ giüm cho.

Và nó cần phải có trạng sur, người giao lại cho trạng sur. Tình giá rẻ, mà lại hết lòng lo lèn.

Mỗi lần khán luat 10\$

Ở dưới tinh muôn hỏi chí vè luật: xin gửi theo một cái man-dat mòi đồng. Không có man-dat thi không trả lời.

Chó nên tiếc mòi đồng, mà

nhều khi phải tốn vài ba trăm

không ích chí hết!!!

Làm đại lý bán DUONG-GIẤY

hàng gòi 1 con cò 5 sú cho Roussel, Cholon.

VIỆT NAM CÔNG-TY

BAO-HIỀM XE-HƠI

Hội nặc danh 200 000 \$

HỘI-QUÂN Ở

45-56, đường Pellerin — Saigon

Dâp thép lắc: Assurana

Dâp thép nòi: 745

1- Bảo kẽ xe giá rẻ hơn hêt

2- Khi rủi ro bời thường

mau lâm

Hồi chđ xe hơi Anam! Hây

bảo kẽ xe hơi cũ Qui ngài tại

hang chđ tôi. Khi nào có rủi

ro, Qui ngài khỏi cúc lồng chí

hết, vì chúng tôi hất sức lo lắng

vì việc xe chđ khác nòi như

xà hàn của tôi vậy.

Pháp-định Tông-lg

P. LÉ - VÂN - GÖNG

Hàng

M. L. M. MOHAMED

Ancien associé de la maison IERAHIM

Buôn bán hột xoàn

57, Rue Catinat, 57 Saigon

Chảng tôi chđ đặc biệt của

gánh hát này, là tuồng lèp đều

chđ trong vè xâ hội giao duoc

nén tôi mới di coi

— Ngày này.

— Gánh hát này mới ra mà

bay ho gi?

— Đó cũng lèi vè, mà hôm

qua đây 2 người cãi nhau rất

đờ dời. Người kia chia xiêm

xem mà cũng đã quâ quyết

như anh vậy; con người nòi xiêm

nhìn nhứt định cho gánh hát

Trưởng-xuân này là khá lầm.

— Người ta thì vui, còn theo ý

anh thì sao?

Mấy người nào không

không xem thấy tan mệt,

người ta lấy ý mà

đoán thi mới chí. Bieng phản

tội thi tôi vè lồng ho câu này:

Trưởng lão thư thanh lao, hơi rung chung vui người hào biến.

Xuân hoa mầu diem chung, non đỡi mơi tích ngon xưa.

Tôi không tin, có gánh hát

não mới ra đời mà khả quâ

như vậy chăng?

Không tin thi di coi khac biết.

— Ở, thấy rõi hấy tin.

— Au revoir, буди ngū quâ...

HOÀNG-PHẬT

Thú xe RENAULT

Mười má-lục

BÁY CHỖ NGỒI

Thùng xe đà rộng lại rất dè chịu mà nhíp xe lại rất em ái.

Torpédo..... p. 2.900

Xe lóng kiêng, có 6 { p. 3.450

kiêng bò xuồng đượ'c.

Société des GARAGES CHARNER

May hiệu BALLOT chạy dầu cặng.

Máy xay lúa hiệu KAMPNAGEL và

COLONIA,

May điện chạy đèn và máy điện dùng động

lực, Máy tàu hiệu BALLOT và máy dùng đè

hỏa động ghe thuyền hiệu FOG

Máy lấy nước (pompe) và quạt máy

cùng

CÁC MÓN THAY ĐỔI

Bán giá rẻ và chịu nhiều cách bán giản-tiện thi chỉ có hàng

Ste LE MATERIEL AGRICOLE

POINSARD

&

VEYRET

BÁN RAO HÀNG
RU'Q'U LA-VE REMMER

Một thùng : 19p.00

Từ 18 tới

Một ve :

0 40

25 Novembre

BÁN LỄ

Lời rao cản kiệp

Tôi là LÂM-TỐ-LIENG ở làng Thành-Phố, xin cho ai này hay rằng ngày 28 tháng tam annam, năm 1929, tôi có sai người làm công của tôi tên là Lâm Giác, dân triều-châu, 23 tuổi, số bài chỉ 240.892, cầm một ngàn đồng bạc lén Saigon dặng bồ hàng và ghe lai nhà một ông trang-sư dặng lanh tờ giấy về vu kiện của tôi với tên Nguyễn-vân-Bằng ở làng Tân-duân-dong, hat Gocong.

Khi lánh giấy tờ rồi thì tên Lâm-Giác đoạt một ngàn đồng bạc và một cái lợt của tôi mua ruộng mà trốn mất. Từ ấy của bà Bằng-thi-Ngân ở làng Thành-Phố, hat Gocong làm ngày 8 Septembre 1923, có tên Tho tên Lich, Vị, Lau, Bich, Chợ, Sâm kỵ lén, dặng bán cho tôi bảy sô ruộng tại làng Tân-Binh-Diễn, con là 21 mảnh, tò đồng bách phân tại Gocong ngày 17 Septembre 1923, số hiệu 1024, số biển lai 1724.

351 - 141 - 3 Ha
352 - 142 - 3
353 - 143 - 3
354 - 144 - 3
355 - 145 - 3
356 - 146 - 3
357 - 147 - 3

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem cái lợt nói trên đây dặng ma, hoặc cầm cố, hoặc thế chung vay bạc, hoặc bán ruộng, vay ván, thì người ấy là người gian. Tôi đã có vào đơn kiện nói quan Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

Cản Dùng

Một người thợ may annam giỏi để sẩn sóc và sửa xe kéo. Tiền lương linh theo tài năng. Phải có giấy tốt.

Do nhà Số 10th, đường Riveau Chaud Saigon.

OFFICE à
CONTENTIEUX & IMMOBILIER
13 rue du Cây-Mai-Cholon
G dy thép nồi số 488

Bao lo các vụ kiện thưa. Mua bán và cầm cố đất ruộng, nhà cửa, xuất nhập cảng hàng hóa bồn-quốc, công ngô-quốc. Công việc lo nhặt lợt, buồng tinh phái chảng. Phòng-văn-gia dinh Tham-bien cảng dinh Xã-Tay Cholon.

Directeur: François TY Lec

ELECTRIC-PHOTO
84, Boulevard Bonnard, 84

— Grands portraits —
— Photo Industrielle —
— Travaux d'amateurs —
Chụp hình bằng đèn điện ngày và đêm đèn dặng, xin mời quý khách và quý đồng bào dân viễn một lần cho biết.

PHÔNG-NGÙ-MỚI
biên
ĐINH-CÔNG

KHÀCH-SAN
53 - 55 Rue Colonel Grimaud
Saigon (trước Chợ-mới Saigon)

Phòng thiệt rộng rãi và sạch sẽ. Bay có khuông phép và bậc thiếp.

Giá tính rẻ hơn các nơi. Chỗ rất thanh tĩnh và mát mẻ.

Chủ-nhơn:
BINH-CONG-SANH

Từ 18 tới

Một ve :

0 40

25 Novembre

Mes HAREL
và ROSENFIELD
75 đường Catinat Saigon
élephone 298

Là nhà thiênen nghệ làm trang hoa (Couronnes) dù thứ bóng cườm và bóng bằng thiếc nhôm màu ngô lâm dẻo đùi đậm tang, hoặc di diệu, hay là sày mả dẻo được lùm nham không hư.

Kinh lòn cung Lục-châu có

cần dùng xin giờ theo bảng chữ

quốc-ám hay là gó giày thép,

chúng tôi sẽ gởi lắp tức và linh

giá rẻ hơn mấy tiệm khác.

Nhà hàng Couronnes

Kinh cáo

NHÀ HOA CHUN DUNG
... VÀ SƠN THỦY ...
HIỆU : ...

LA VIOLETTE

8-102, rue Legendre - 81100

CHI-KHANH SANG-LAP:

HỘI-KHANH LÈ-YẾN, Giac-su

CẨM-DINH LÈ-QUANG-TINH

tốt nghiệp mỹ-nghệ Cao-

đẳng Học đường và Triron;

Am-nhae ở Hanoi ; và

VIET NAM LÈ-TRUNG-NGHIA

Lành và sơn thủy đủ thư,

Hoa chun dung đủ kiểu. Về

hoa đồ nhà, phô, lầu-đai. Cố

kiểu sẵn đùi tra. Về hình thiêu-

thuyt, bin sach. Hình quang

cáo v. v. rất tinh xảo.

Rời hình ra lòn có đủ

màu (mau da, mau nước,

mau den và nau).

Thay đổi Annam thi đấu

trường âm-nha, tây ở Ha-

nói day dòn violon, mandoline,

và violoncelle. Giá rẻ

không đầu bi kip.

Muôn ăn cho ngon

Hay đến tiệm ĐÔNG-HUNG, sang

xe lùn giữa, phô mới chủ Hồi,

đường Colonel Grimaud, số nhà 68

màu một bát thiết ngon là

dương nào. Mỗi ngày có ba mươi

đồ ăn riêng (supplements

Item một ngày của tôi caisiner non

điều ngon nhất tại Saigon.

Bồi nhâm le, giá cả nhẹ hơn các

not.

Khai trương ngày 30 October 1929

Chủ-nhơn : Huynh-Thuật

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

Gocong le 12-11-29

21 mảnh

Vì vậy nếu có người nào đem

cái lợt nói trên đây dặng ma,

hoặc cầm cố, hoặc thế chung

vay bạc, hoặc bán ruộng, vay

ván, thì người ấy là người gian.

Tôi đã có vào đơn kiện nói quan

Bép lý ở Mytho.

MÂY ÔNG BÁN ĐỒ GIA VỊ VÀ BÁN HÀNG

Mây Ông sẽ được lợi nhiều và sẽ làm vui lòng những bạn hàng của các Ông, thi nên đem rượu mua tại bảng ESPÉRIQUETTE.

Rượu này nhút là của người Lang-Sa chè ra. Những người Lang-Sa hào và biết dùng rượu ngon, thi Ông rượu của bảng Ông ESPÉRIQUETTE.

J. ESPERIQUETTE
VINS LIQUEURS SPIRITUÉUX
155 RUE D'ESPAGNE SAIGON

MUA KHỎI TRÃ TIỀN !

Từ 20 Novembre tới 31 Décembre mua khói trả tiền tại Nhà hàng lầu Nguyễn-Duc-Nhuận ở đường Catinat số 42. Định kỳ từ ngày 20 Novembre cho tới 31 Décembre bán không lấy tiền trên một ngày.

Nhau dịp mua hàng tết, qui Ông qui bà chờ bờ qua ; mua ấy đã được hàng tốt mà may ra lại khói trả tiền nữa.

Cách bán như vậy : từ ngày 20 Novembre cho tới 31 Décembre 1929 nghĩa là trong 10 ngày đó, qui khách mua hàng hóa đều có biên lai giao cao qui khac.

Đến ngày 31 Décembre, sang giờ sớm mai, sẽ mời 11 vị quan da co mua hàng va tu ban don-ang-vep den enung kien da ay ai muon du xem cung dayet, thi se viet du 10 ngày da nhu do mua ngay, viet vo lanh nha, voi cuon tron tai bo act 10 uon vo bao kin, doc tron cau den doan eay mot nguo co moi do bat ra cho mot cuon mo ra ne am ngay nao lai se tien da tuu trong ngay ay noi cho nguo mua. Se tau trong ac bao quoc-an cho qui khac xai ban bay. Qui khac lay da mua hang ra do xem, he ngay dang trong bao ma trung lam ngay, bien trong ton, tai cu dem lau hoac goi ton dem ma tien lai.

Trước da mua bao nhieu thi nay tra lai bau nhieu.

(t'an hang mua s không được đợt). Đò là : mua khói trả tiền tại-hiệu:

NGUYỄN-BỨC-NHUẬN
« Hàng lus dã thứ mua là »
Ở số 42 đường, tại nát 4 : (kè bên đòn bài)
SAIGON

Nếu muốn chụp hình, hay là có công chuyên gi về việc chụp hình xin đồng bào hãy tới :

MODERN PHOTO

l lace Francis Garnier N° 1 Saigon
Trước nhà hát Tây

là m 1 tiệm mới mẻ, có phòng chờ chuyên môn về nghề chụp hình rất khéo, vi đã giúp việc cho nhiều biêng lón. Chụp đồ kíp kim thời, bút ký sơn lôi qui khach lón lắc náo Bôu-tâm cảng chụp được, xin đồng bào chiếu cố cho. Láu wau, già rẽ. Lại có dù kiín gáy film và máy chụp cỡ 6x9 và 9x12

MÓI LẠI

Địa chỉ tiếng bắc nhiều thứ thiệt thay. Bại-lý độc-quyền bán cho bu hàng tại Nam-Ký Pathé, Victor, Béka. Có nhiều địa Bôu-Tiệm. Kép nhứt, hét.
Bán tại Hòn Đồ NHU-LIEN
11-12 Đường d'Espagne Saigon
Điện-Điện-điện : 666

Phát ra đói

Người phim trên hay bão long nco linh mục phải nhiều biêng tên ngay. Ai rồi vươn cáo chéng ấy, nhwt là bịnh-giờn tên đia. Sứ Nguyễn Trong-Dam
N° 258 rue Chasseloup Laubat (Saigon)

xin điểm tri thi hành chúng để bảo vệ mà tên người lại thêm mạnh mẽ

DAI-PHONG-CÁNH KHÁCH-LÀU SAIGON

Là chỗ sách & hor bêt, Lyc chép qui khách. Ông đều biêt rõ. Nhà lầu, nhà tắm tại trong phòng, di lén lầu bằng thang máy. Gó chỗ dâ xe không tính tiền.

GÁT TIỀN PHÒNG

Hàng nhớt phim trước 1500. Hàng nhớt phim sau... 3500. Chỗ mới mở ra 30 căn phòng ở tại đường Ferdinand, một căn nhà mới cái phòng, nhà bếp, nhà tắm, cầu thang máy đều có cả. Thiết là em ài thành Phan và có chỗ dâ xe.

Phòng dưới đất ngày đêm 3500.

Phòng trên lầu ngày đêm 3500

và có phô sho manou, đồ đặc trong

nha : Bàn, ghế, tâ, đường, ván,

nhà tắm, nhà bếp, đèn điện ba

ngon một tháng là 6000. Một thay

3 chỗ bê phòng.

CHÉ-NHAN NGUYỄN-PHONG-CẨM

Nhưng bày xét xem nhiều

MỚI BẮT ĐẦU ĐÃ CÓ VIỆC ĐÁNG BUÔN

(Tiếp theo)

Nhưng bày xét xem nhiều người vien le gì mà dám nói rằng có nhiều sự tiến bộ mà người Annam không thể theo được, và muốn cho họ có những sự thiết lập về côn dai thi thật là một việc rất diệu dở. Nếu người ta ném cho họ một vật vò giá-tri, một cái dưa vi nhô nhẹn có thể đem khoe-khoang được, tức thi họ không kè gỉ bêt, đến việc lợi ích cho nước cung quên, họ với dâm xô ngay vào, chen nhau dê mà cướp lấy cho được. Khi được cơ hội nào mà người An-nam dâng lý phải tò rõ rằng bêt nhường nhu, biết đồng tâm hiệp lực và có kỹ luât, thi lơi xây ra những việc như thế. Rút cục cái tình khoe khoang bao giờ cũng mạnh hơn.

Người ta nói như thế là quá dâng. Có thê trâ lời rằng : ở đâu cũng thấy sự cạnh tranh, ở Tây phương cũng như ở Đông phương những kẻ khoe khoan bao giờ cũng vẫn nhẽn, và nhất là không nên lấy một chuyen côn con mà phụ họa thêm vào. Tuy vậy cũng vi có chuyện nên người ta mới nói được, và người ta sẽ không làm như thế nữa nên người ta nói rằng ở các nước khác khi dâ có việc ánh hưởng đến quốc gia, thi người nào cũng có đủ nguy lực mà giữ miêu cho khôi phạm vào điều lâm lỗi.

Nhưng việc ấy xảy ra thế nào ? Tất cùng có có. Phái, người ta đã nói cho tôi nghe rõ. Trước ngày Đại-hội-nghị các ông dân-biều bân-xú ở các xứ ở Đông-dương hình như có hội-hợp lại để bàn nênhcon lấy một người làm phu nhân-trưởng.

Các ông dân-biều Nam-ký nói rằng : « Trong Nam chúng tôi đã quen cái lối hàn-bac trong hội-nghị cùng với người Tây ở hội-dông quản-hạt hòn đồng-bảo ngoài Bắc, chúng tôi tập dâ quen, như vậy dê cho một người trong số chúng tôi được bầu vào chức ấy là hơn cả. Rồi mấy ông dân-biều trong Nam xin bầu cho ông Bùi-quang-Chieu.

(còn nữa)

PHẢI NHỚ

Tiệm chụp hình

QUANG-CHÂU

428, Quai de Choquan Cholon

(Ngan cầu xóm chí)

là dâng hót bêt trong TAM-KÝ TA.

Chụp hình họa binh không

ai sánh kíp.

BÉN-CÁT—THUDAU MOT

Gánh hát mới ra đời mà dâ,

dien nheu iđi đít điết dâu kép

đóng, áo mào mới, chung dọn

lớp lang rất chính lè. Sý tích

hay, vân chương trong tuồng,

lại có vẻ diệu lè. Xin mời quý

khách đến xem chơi, cho biết.

Tuần tới sẽ xuống diễn tại rạp

Thiền Tú My tho.

Chương từ ô kê bạch huyễn hoản: Chuyên trị các chứng của dòn-bâ, nác là : đường kính trước sau trời sút không thông hoặc dài là ra huyết, đường thai hoặc sanh thiếu tháng, vân vân.

Thiền hưu chí khai huyễn :

chủ trị các chứng bệnh ho : ho

phong, ho gió, ho nhiệt, ho bần,

ho lao, ho ton, ho riên, ho đàm

ho ra huyết, vân vân.

NHƯNG AI BẤM ĐỌC SÁCH NÊN MUA

Gởi anh hùng nước Nam,

lại lần thứ nhì, có rộng, có biêt hò

Trung-Trắc và Bà Trung-Nhi, ngoài

bà do bá danh-họa vẽ rất đẹp, giá :

10.000. Danh Lợi (tâm bộ xã hội) báu

thuyết, muôn chủ ai này cũng mua

đang, nêngi đê oplo mà hòn có oplo

Hòn ngự hi bêt dít, càng vây, già

đe oplo mà hòn có oplo. Tiêu anh

hung Võ-Kiết, tác giả: Phú-Dức, đã

được bao Công-Luân và tờ báo

quốc-ẩm khai khen là một bộ tài

thuyết hay, hòn hét trong các tài

thuyết của Phú-Dức tiễn-sanh, trang

lị ngày nay in rõ, ngoài báu có hình

rất đẹp. Hết thay, xin cùi y giá, mà

gởi mandai còn mua lè, 1,2 cuốn xin

để theo oplo tên cười.

Không gởi lâng hòn giao mân.

TIN-DÙC THU-XÂ

37, Rue Sabourain, Saigon

金
船
標
啤
酒

RƯỢU LAVE NHÂN CHIẾC
TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

CHIẾC TÀU VÀNG

MỘT ĐẲNG BÍ MẬT

Tác giả: LIEN CHI

Người lang nghe được chuyện
lại càng thêm xôn xao hơn nữa.
Thì ra có lối xit ra nhiều, có
một lần nén mìn. Có một thằng
bé cầm cờ quyết rằng đã trong
thay rỗng hay phuong mìn, kỳ
lần sẽ từ trong đó nổ! Nhưng
cái này thời ai cũng phải tin, là
một buồi chém kia, người ta rõ
nhé thấy ba tiếng súng nổ liên
tanh rồi tiếng mìn qui rú bét lại
càng to tài dữ dội hơn trước.

Sau lết mọi người còn thi thố
với nhau câu chuyện này rất nên
ghê gớm hơn hết. Hôm nào cũng
vậy, vào khoảng nửa đêm thời có
một chiếc ghe, chờ đây những
thầy người mìn mìn đâm dia tội
lở neo trước tòa nhà quái gở kia
rồi có hai tên là mìn khiêng nhung

Một bầy lỗ nhỏ độ chừng mươi
bát, mìn, bát, nòng, ngòi, mìn
lồng lồng. Người thiệt bay là mìn
quả mìn lõi kín, mìn trống, mìn
boắn, mìn thảm sít, người nào
người ấy chẳng dám sát khỉ. Có
lẽ mìn quả hiện bắn lên thật vì mìn
một người đó, đã làm cho mìn via
kinh hồn cả một nước.

Chú mìn đó vào Sáng ra người
ta còn thấy bờ sông đỏ lòm nhung
màu. Vì có những câu chuyện bài
bung như thế nên độ bảy tám giờ
tối thôi, trong lòng nhà nào, nhà
ý đóng cửa kín mít, ngoài đường
vắng tanh không còn ma nào đi
lại cả. Dân làng sợ cũng phải, nhưng
nếu vào lúc 4 giờ sáng hôm ấy mà
co người cả gan dám leo vào
trong bà lầu thời còn kinh khủng
không biết đến bao giờ nữa. Số là
ở trên đó đương diện ra một cảnh
tương rất nên ghê gớm. Trong vào
trong phòng thấy toàn một mìn
đá bo, trên vách treo nịt đùi, đùi
trên thiết cái gì cũng đáy, đèn
đèn đèn cùng ánh sáng đèn
diện túa ra như một trán mìn
rồi có hai tên là mìn khiêng nhung

mìn lõi. Cách khéo của của lõi
khiến là lõi không bị rách, lõi vẫn
đẹp, lõi khéo bao cùi tròn trống
người ta mìn; lõi mìn kín kẽ bị bít
tại kinh, lõi mìn như vua Nguoi
Triệu, nhưng đó là phản it. Phản
nhéu là vì lúc thiếu thời hì lầm
việc apoché nôich thích tam lồng.
Một lõi, hai lõi bị đồng loại đe
nén, làm nhục, rồi vỡ sau, lõi
thuôn khò hành đã lầm mìn mài
dùa nên thành gươm bảo oán,
bây giờ đem dưa, kê thù ra mà
chém, mà hòn vâm mìn xé oblong
cứng chưa đai giận, lại còn muỗi
tán bei họ hàng, anh em rời tên
củ đồng loại kê thù nứa, đến đồi
cỏ khai trong cơn mìn mộng hoa
mất quên cá rằng đồng loại kê kia
tức là đồng loại mìn.

Nó về đằng viễn Québec àm
sát ngôi đền dâng lòng với
ruột mà vẫn chưa thấy đồng
trưởng tới. Túc bức thè! Lõi
suối treo non, thay hình đài dạng
nguy hiểm biếc bao không lẽ lại trở
về không bay sao? Thấy mọi người
xôn xao náo động, tưởng như mìn
giật tan, một đằng viễn người Đức
đứng dậy nói:

"Tôi anh em đồng chí! Chúng
ta đợi ở đây đã lâu rồi. Tuy vậy
Đảng-trường họ đừng bao giờ
mời khai-sắc. Hãy giữ mìn ba
giờ nǎm mìn làm phai. Trong
những lõi ta sẽ bắn tại một người
khác thay vào mìn cứ việc khai
mạc hội-dông. Còn đảng-trường cũ
thời ta liệu đưa về âm cung cho
tiện!"

Đảng viên nghe nói đều gật đầu
khen phai. Trong phòng bóng im
phẳng phắc, mười mìn rập mặt
chết chóc nhìn đồng lõi treo trên
vách. Thinh lính tên Đức lại nói:
"Bàu giờ rồi. Thời ta khai mạc
hội-dông". Tiếng nghe chầm rãi
mà ghê gớm không khác chi lời
quan Tòa tuyên án trảm quyết tội
nhau, vậy. Nhưng mọi người chun
kup trả lời thời hông đợi mình
dứng nhòn cả dậy. Thị ra vừa có
tiếng đáp: "Ôi khai mạc hội-
dông rồi vẫn lâu hệt lên một chõ,
Đạo-trinch cũng vồ hai đát tay nhau
nhảy lên trên phong."

PROFESSEUR de Français et
Mathématiques préparant candidats au Diplôme, Brevet, Certificat, *Lecons d'admission ou par correspondance*.
INSTITUT dédié à l'enseignement élémentaire. *Scuola Normale, ayant servi dans l'enseignement, s'occupera des enfants se préparant au certificat*.
Ecrit à 45 Boulevard Paul-Bert
Saigon Dakao

CHÂN THỦY

108, MAC-MAHON, SAIGON

Bentley Prison-Cashier

MOUSTIQUAIRES
DRAPS & LIT
Papier Commandes
Commandes en Tapis
NATTES STORES

MỘT HIỆU XE-HƠI PHÁP-QUỐC VỪA SỰC MUA MỌI NGƯỜI

LÀ XE SAU-MÁY

Chi Đóng Thuê 10 mă-lú'c

DONNET

Sai 11 Litres trong 100 km.

Tiền Mùa

Tiền-Thuê và Săn-Sót
Sang-Nhỏ't

ÍT TƠN

Tráng-Lệ

Mém-may-Đi đường bay

Vứng-vàng

CỤC ĐIỂM

Một cái xe TORPÉDO 5/7 chỗ, giá . . . . .

2.830 p.

Trú' bán tại hàng: JEAN COMTE

34, BOULEVARD NORODOM - SAIGON

AI MUỐN IN ĐỒ NÊN LẠI

BẢO-TÔN

NHÀ IN

Số 23 đường Philippini - Saigon

IN MAU - GIÁ RẼ

CHỮ TỐT, ĐỦ, CÁC THỨ GIẤY

RỦ SACH NỘ...

Tả chọn tiêu thuyết

BÔNG - NHẬT

Ng quan rủ sach từ đây
Đeo dài chí nửu cho dây dạo thán
Thà que hường lây tay
Cái cay cái cảm ma an tâc long
Nhân ai ai muốn làm « ông »...

II. — Quan phải chịu tiên

Phải, phải, quan nói rất hứa-hứa, nhưng y tôi không phải là nói dối hoặc hoài mỉa-mỉa. Y tôi là nói này: « Hãy giờ mìn hờ ra cùng da qua tuổi tiều thiếu, thi cao cuộc « vị lai » cung khong mong gì thấy được; và hiện thời, chúng ta như con chim mới nở, lòng canh chua dù, bay đi đâu được, chưa cùi! Nghì mà ngan cho nhàn-tâm sao cho con cháu ta ngày sau may ra có được việc gì tôi hơn... »

— Ay thà, mà muôn lo cho con cháu ta thì tất nhiên phải cùi đến đồng tiền. Ma muôn co đồng tiền, thi phải chịu đồng đúc, sự tiêu pha trong nhà một ngày một thâm, ma lương bông hết ngày qua đến tháng, lại cùi vẫn cứ thế thôi...
— U mà thàt, quan lãnh hàm Viên-Ngoại-ké may cũng lâu rồi, thi mà chưa được thăng thưởng gì cả. Xet ra công việc quan tam nòi gi so suát đâu... Thôi để mai này tôi vào hâu Cụ, kè lè sự tình quan cho Cụ rõ, co lẽ đâu kỵ Nguyễn-dan dày quan cũng được dự phần thăng thưởng.

— Xin nhờ quan lớn giúp cho linh noi. Tôi xin cảm ơn quan lớn trước.
— Co gi mà cảm ơn.

thúy. Saобра làm con người, tri thức tinh thông hơn cả muôn vật, thế mà trả lại làm tay sai cho đồng tiền, nghĩ cũng là một sự quái gở trong trời đất vậy! Ông... nghĩ mà giàn cho đời... Nhưng... nòi đến thế này biết tình liêu lam sao được... Thật là ubienn nòi khô tầm! Quan lớn xem. Tinh cảm gia-dinh tôi bày giờ rất là khôn dồn. Thế tình co hép phân thi con cái đồng đúc, sự tiêu pha trong nhà một ngày một thâm, ma lương bông hết ngày qua đến tháng, lại cùi vẫn cứ thế thôi...
— U mà thàt, quan lãnh hàm Viên-Ngoại-ké may cũng lâu rồi, thi mà chưa được thăng thưởng gì cả. Xet ra công việc quan tam nòi gi so suát đâu... Thôi để mai này tôi vào hâu Cụ, kè lè sự tình quan cho Cụ rõ, co lẽ đâu kỵ Nguyễn-dan dày quan cũng được dự phần thăng thưởng.

— Dạ bùm quan leon.
— Quan vè.
Quan Thanh bước vào nhà tronx.
Quan Viên chấp tay chào xong,
cầm dùi lui ra...

III Tiêu chàng vi quan

Và tôi oàai tài đồng bộ xưa
diêm mươi giờ. Hai con dà di ngũ.
Trung nhà chi con ba Viên một
minh với một ngón đèn leo letto
dương ngôi trong phòng. Trung
chồng mà trong long, nương hối
bộp, suy nghĩ quan quát, không
biết chông di chuyển này có được
biết quâ gi không?

Ông Van-my-lú vừa bước chun
vào nhà, chura kip cùi ao cát khán
tui mi hoi ngay:

— Tae nào minh? Iia hỏi rui
cham chi hau mai chong, may
net mat tuoi tinh nang cap mat
khong duoc ty nhien uen cung
sau ngai?

— Thôi, minh đê, mac tôi. Iia
gieng day se rõ.

Dòng noi có vẻ buôn râu. Bà thấy

Má rồi có được gi không?
— Quan Thanh đã giúp cho thi thể
tất phải được. Minh cù yên tâm,
không lè ngại sẽ thất lời cung ta.
— Biết thê, nhưng lòng người báy
giờ khô mà đô lường cho được.
Má ai mà báu thực trung tin.
Nay vây mai khác, biết đâu rồi lời
nua kia chí lại thêm một môt thất
vọng cho ta sau này.

— Minh cù nghĩ vò ngái vòn gi
dau!

— Tôi nói phong xa vây đô minh.
Và tay tuh tình mà vét, thi ở thời
buổi này khong nên tin cày ai hết.
Trong tri nâu người dà ghi lò hai
chữ no-lé thi chia mì vò con người
đó, biết người dà lo liệu được
chưa, buong đê lại lo cho mình?
Biết đâu iia bùa kia, người ta xé
không quên di nhu người ta da
quen trau vạn-de thiêt, yêu
nhan?

— Quan Thanh ngar da bùa giúp
cho lời nói rõi, Ông Van-my-lú
tra lời.

— Khoảng khóng, tôi dà cùi vòn
hồi hau thi ngai, nói là em, em
khách-tru tay tina quen biết dem
cho.

tuan lên giường nằm nghỉ thi chot
thay gòi sám chèng đê giữa ban,
mới lại gán mòi vè.
— Chò sám dâu vây minh?

— Sam quan Thanh gòi cho ông ở
nhà đó. Ông đó, minh xem do,
quan Thanh với minh tuy là tư tưởng
bất đồng, nhưng dòi với minh ngai
cùng tê lâm do.

— Từ tê, từ tê, chằng qua cung bê
ngoa, cùi vòi. Nén quan Thanh ngai
co long tê tê, thi sám người
không giúp ta lời nói từ trước, doi
giết đầu hoa này minh, cao khán
người người mòn hua giúp, thật
là minh koso un người qua đời!
— Ma minh su y o daia ma ca ola
người tê voi minh? Tù gòi sám
tui là tê tê! Sao minh khao, iia
hỏi ca sám o daia ra? Cùi da
mùi hoa nước canh daia thi
co tôn kien gi daia ma khong cho
minh da minh!

— Minh noi cung phai, thương tôi
biết lam sao được, iia daia ton
doi ba phien, ma ngai tê hanh
nam nai, may ngai voi song hanh
ma minh khong nhau thi kia ra
phu sinh ngai qua! Ya minh dñin
ton cay ngai moi nay, lam mai
long tguoi tui con ca gi muc?

ĐÚ THƯ DIA HÁT

Ola nát bộ kim thời Vạn-thanh-ban mới! Lai thêm
Tưởng Lương-som-Tòng ruột già, lop bít tên và hồn ma đưa chông
(tron bộ 3 dia) Memb-le-Quân họa tượng (tron bộ 3 dia)
Trần-ngoc-Dung (tron bộ 2 dia)

Cô ba Xuân (Béka diễn)
Tân-Thinh (Béka diễn)
Kinh-dý (Béka diễn)
Cô Phuoc Ha (Vicord diễn)
Cô múa nát: Sucata, đỗ đỗ phu tàng các hiệu may hàn
Mens got contre-reboirement, xin hỏi mục lục hoi them.
LÊ-VĂN-TÀI, 82 rue G. Guyotmer — Saigon
(Bản sỉ và bán lẻ)

PHÁP-HOA NGÀN-HÀNG

BANQUE FRANCO-CHINOISE

— Hàng bạc công nghệ và Thương-Mài.
Tư bản đồng dà hét, 100000000 quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine, 60000000 quan
Số tiền da trứ 22,019,000 quan
Ông Grimal, chánh-chủ ban trứ của bank bac Paris và Hòa
lòng. Ông quan-dóe của chánh-phủ Pháp. De 'elles. Tôn
quán lý Ông Carrere.
Vết các chí cuộc à Paris, — Lyon — Marseille — Bắc
kinh — Thượng-hải — Thiên-ân — Hƣong-cảng.
CAC SƯ ĐẠI LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP. = Hải-p ông — Nam
vian — V nh — Đà nẵng — Qui-nhon — LAI CO, SƯ LAM
VIỆC Ủ HUÉ và Thành-Hòa.
Lam-dù các công việc thuộc về Ngân-Hàng.
Gói tên theo kiểu a hau xuát tự huy Compte-courant nòi
nam lời 3 phan. Gói bạc Fông-pháp. Gói theo tên Langsa lò
2 phan rưới.
tên tên theo tên của kiêm, xin do hàng bạc sê định tên
hết riêng.
Gói tên vè lây ra phải có ký khác, xin hòi hả ng bạc thi biết
Chu lanh doi tên vè chuen giấy tờ bùn bón iai co
nhân hau a traie a giấy mua mandat giấy thép gòi
còn vòi dò thi khac, vòn vòn.
Hàng bạc Pháp-Hoa lại cùi cho mìn hòi xác thi thiết
thết chon-chon.

COLE CENTRALE DE COMMERCE

18-20, Rue Thomson (Dakao). — Saigon
Directeur: M. Trần-Mạnh-Nhân
LÀ MỘT TRƯỜNG CHUYÊN-MÔN DẠY:
Bát-lodn, Chợ Phap, Thương-mai, Chợ Anh,
Ngân-hàng, Bánh-mỳ-chả, Quang-sés,
Viết-tiế, Tờ-bản, Hòm-dò và đặc-điểm
Lop-hoa-dò và đặc-điểm (destinateurs-Opérateurs) mót mò-Gác
khoa-hoc-cô-giao-Sư-chuyên-môn-rất giỏi và tinh-tâm-và, xin học
nay nòi công-duoc-Hoc-Sinh thi tốt, nghiệp-dà, đòn cao
đóng dò để kiểm-việc-lau.

CHÂU NIÊN BÁI GIẢM GIÁ

Mười phần hòi cùi bảy phần trong một tuần-lê mà thôi,
và cùi đò đòi thưong

Đến-Đường mà bao-chép ra các thòi-thao rau-si: đòi xin-vi
và tên-nam mao-manh. Phẩm-không người vòi báu mà thương-đảng
tôi-thòi-thao rau-si làu-rua, thi cùi tốt-hor-si, Jòi
và tên-nam mao-manh.

Nhưng nay gấp ngày Kỷ-Niệm chia-nhà, tên nòi cùi hòi
người-điền-còn-hay trong một tuần-lê mà thôi và cùi đòi hòi-hay.

Ấ- là nòi trong thang này, hòi ngay ài tên-lê mà hòi
còn ra ngoài tuần-lê rồi thi giá-bán, y như nòi.

Trong Lorraine cùi mìn hòi chung, hòi hau, mìn
trong ngày Kỷ-Niệm đó, xin-dòi-gét-apco-đia-điển-đang-xin-thu-

thuốc rau-si chon-dia-he giết-thay.

Và tên-gia-thuong 1200 nay còn 870 mìn ve, cùi vòi thòi

Nhưng-si-mìn-1 vòi tên-thao 1 vòi tên-thao-đang-xin-thu-

biệu. Sân-hàn s cùi Bán-Buồng bao-chép ra, đòi đòi, xin

1 vòi, cùi mìn 2 vòi tên-thao-đang-xin-thuốc rau-si

1.— Gieng-Nien-truong-the-tu.

2.— Bé-tinh-Hòi-xuân-tu.

3.— Bé-tinh-chinh-chưởng-the-tu.

Lai ca-thuoc-a Tròi đòi phong-thuong-chinh-hau-thoi-ve

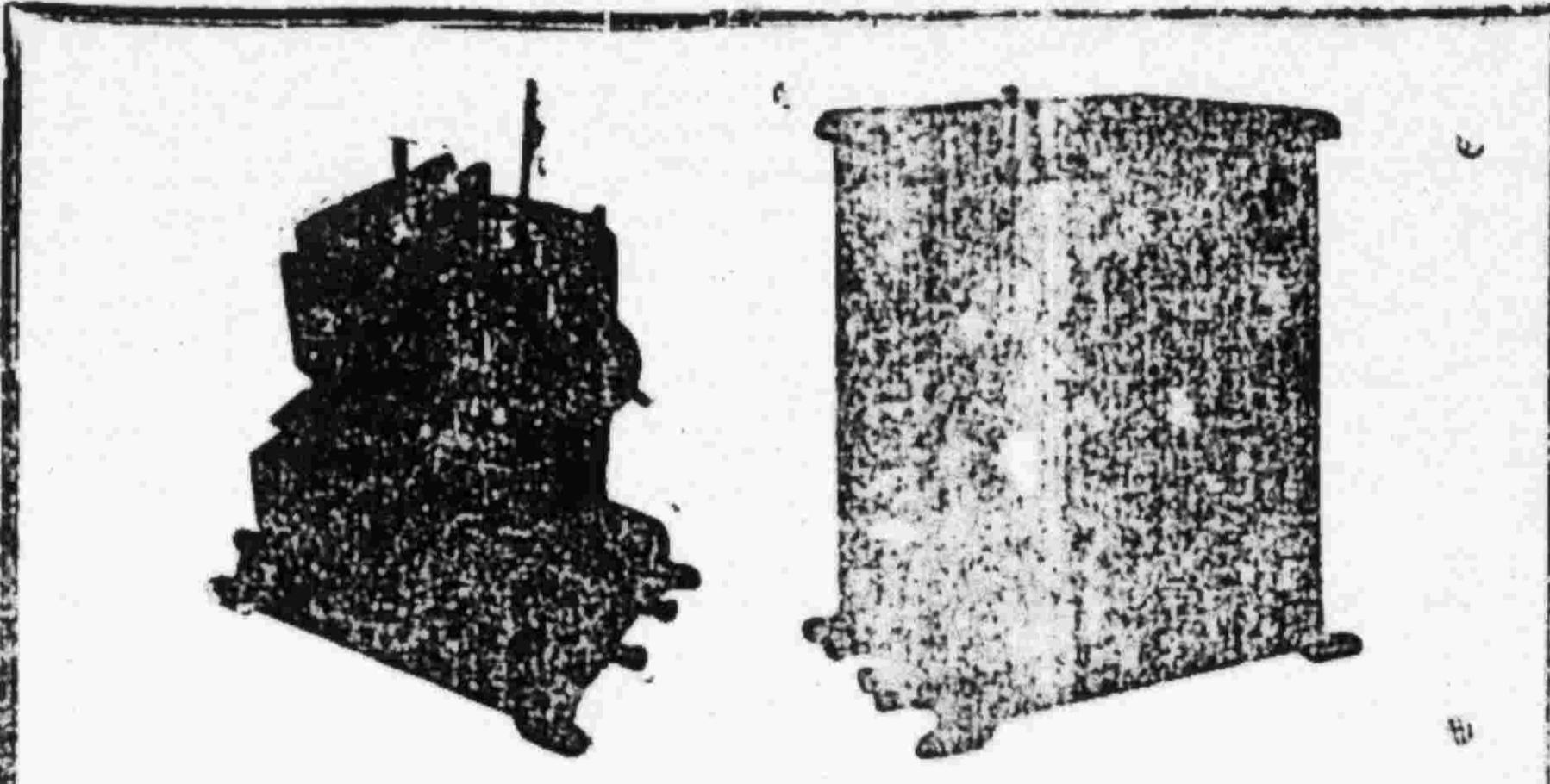
giá-mìn-ve: 1200.

PHUC-NGUON-B-VUÔT

Durge tên-trang

Món-bài 202 đường Thành-Phố-Saigon

Châ-shon-cha-cha.

REDRESSEUR DE COURANT

Lá thử máy người ta sai-dòng doi hơi-diễn Alternatif ra là,
hơi-diễn Continu, không còn phải cần thử máy chi khác nòi.
Đúng mìn, nay rất tiện, vừa rẻ tiền, vừa dễ sai không mất công săn
sóc nhiều, lại vừa tối-hơn các may khác.
Qui khách nêu nhớ rằng người ta phải cần hơi-diễn Continu mìn
sai-dòng đén rồi máy hót-bóng.

Tiếp-dài bùn hòi, chí-dàn-eăn-kè
muôn-mùa, hay hòi-hau dien-gi, xin mời qui khách-lai:

PATHÉ-ORIENT
10, Boulevard Charner (Tuc-gi đường Kinh-Lấp) — SAIGON

Sứa-hiệu con chim NESTLE
c là tốt-hơn-hết trong thè-giời

Nouveautés Sports

AU BON MARCHÉ SAIGONNAIS

Mme NGUYỄN-THỊ-QUY DITE THANH

54 Rue Viénot Saigon

CHEMISES-NOEUDS-RÉGATES ARTICLES DE BAZAR

Hàng to lòi và hàng vòi-thêu-Bắc-kỳ.

Nón-bảng: ol, lai, và nón-ve cho người-lon

và con-nit.

Bò-dòng trong cuộc đá-banh (foot-ball).

Bò-dòng trong cuộc đánh-banh (tennis).

Cà-thu khép cao-dieu bung-dong và cuộn-dé-cam-thach-dé-mù

ma-rí-thien-sight. Ở xà-xin-viết-thay.

PHUC-NGUON-B-VUÔT

Durge tên-trang

Món-bài 202 đường Thành-Phố-Saigon

Châ-shon-cha-cha.

Tiệm chụp hình
Mỹ-Quang
83 rue Georges Guynemer Saigon

Kính, cung-chu-quí-vì-xin-lung
Bồn-hiệu chụp hình dà-ký, lót-và
mau, rát-khỏe-lai-kém-giá-thiet-re.

Trong tiệm có bún-dà-dò; kién,
giấy, carton, nước-thuốc-dà-rùa
và dà-các-món-dòng-trong-cuộ
để-chup-hình.

Châ-shon-kinh-có

Các-đóng-châ-ze-hai-nén-châ
CARROSSERIE PEINTURE

Réparation Mécanique

Saigon cùi một tiệm Nam-hiệp-
Thanh là có phong-kieu-rông, xin
ze-hoi-thiet-tot-và-mau, xin-dò-các
thòi-zé-hoi-rát-cần-then, đóng
thông-rát-khỏe, kién-rát.

May-mùi-và-kéo-ném (capotes et
bous) cùi dà-catkil-kiết-ngò. Sóng
đưa-làm-chieu-ký-xe, không-mát-công
chò-dai. Charger-bagge accès, bão
linh-dà-ampère, đóng-duw-lau.

Các-qui-khách-bé-lai-chau-muôn
hội-chuyn-vé-xe-hoi-xin-kien
tho-thuong-nghi, bón-hieu-sé-trà-lót
và.

Nam-hiệp-Thanh

Bùi-Kết, Directeur

163 Bd. Gallieni — SAIGON

Téléphone n°178

Đường-xe-diễn-khi-Cholon

GIA BAO

THÀNH-CHUNG

Mỗi-năm..... 12000

Nửa-năm..... 7000

Bà-tháug..... 4000

Mandats xin-nhó-dé-cho

M. NGUYỄN-VÂN-BÁ.

Quản-ly-báo-Thàn-Chung.

— Nói-và-thi-minh-tin-và-phai-không? Sao-mi-minh-khuan-tri
lâm-thé. O-dài-bày-giờ-con-có-cái
già-thé-dâu-minh.

— Chò-sám-dâu-vây-minh?

— Sam-quan-Thanh-gòi-cho-ông-ở

nhà-dó. Ông-đó, minh-xem-do,

quan-Thanh-với-minh-tuy-là-tư-tưởng